

ЖИТЛОВО-БУДІВЕЛЬНИЙ КОМПЛЕКС ЯК ПРІОРИТЕТНА СФЕРА РОЗВИТКУ РИНКУ ЕНЕРГОЗБЕРЖЕННЯ

АНОТАЦІЯ

В статті розглянута проблема житлово-будівельного комплексу щодо низької активності реалізації заходів у сфері енергозбереження, зокрема визначені стратегії розвитку ринку енергозбереження та обґрунтована пріоритетність розвитку ринку термомодернізації.

Ключові слова: житлово-будівельний комплекс, енергозбереження, ринок термомодернізації

АННОТАЦИЯ

В данной статье рассмотрена проблема энергосбережения в жилищно-строительном секторе экономики, в частности определены стратегии развития рынка энергосбережения и обоснована перспективность развития рынка термомодернизации.

Ключевые слова: жилищно-строительный сектор, энергосбережения, рынок энергосбережения

ABSTRACT

In this article describes the basic problems of the building branch on energy saving, defined their principal reasons and the possible ways of their decision are resulted. New strategy development of the market in energy saving is discussed in this article.

Key words: building branch, energy saving, market in energy saving

В умовах кризових явищ та нестабільності розвитку вітчизняної економіки, погіршення макроекономічних показників та відчутного зниження рівня життя населення важливого значення набувають питання посилення конкурентоспроможності пріоритетних галузей національного господарства. До них, без сумніву, відноситься житлово-будівельний комплекс, з огляду на його участь у створенні основних фондів країни в цілому та інших галузей економіки, а також в забезпеченні населення житлом.

Відсутність комплексного підходу до впровадження ринкових відносин у ЖКГ, недосконалість нормативно-правової бази,

непослідовність у прийнятті рішень і відсутність інституційних перетворень призвели до руйнування і кризового стану галузі. Фактично вся реформа ЖКГ звелась тільки до підвищення цін на житлово-комунальні послуги, а інші перетворення мали косметичний характер і практичне не вплинули на сутність господарських відносин і не змінили адміністративного характеру господарського механізму, який і раніше був малоефективним, а в умовах переходу до ринкових відносин виявився абсолютно невідповідним економічному середовищу, що змінилося.

Житлово–будівельний комплекс країни – складний організм, що функціонує завдяки трьом взаємопов’язаним та взаємозалежним між собою сферам:

- сектор промисловості будівельних матеріалів;
- галузь виробництва будівельної продукції;
- існуючий житловий фонд країни (об’єкти житлово-комунального господарства).

Саме тому енергозбереження як системну діяльність слід розглядати крізь призму цих головних галузей житлово-будівельного сектора економіки. Адже від якості продукції промисловості будівельних матеріалів залежатиме якість самого будівництва та кінцевої продукції і врешті решт подальша експлуатація новостворених фондів. Низька енергетична ефективність останніх в свою чергу висуває підвищені норми та вимоги до теплоізоляційних, огорожуючих та несучих конструкцій, матеріалів та виробів.

Враховуючи незначну питому вагу споживання енергоресурсів безпосередньо при виробництві будівельних матеріалів і виробів та проведенні будівельних робіт відносно витрат на утримання об’єктів будівництва під час їх експлуатації, основні зусилля доцільно зосередити на зниженні питомих показників споживання енергоресурсів саме об’єктами житлово-цивільного призначення.

Загальновідомим є факт надмірного споживання енергетичних ресурсів житлово-будівельним комплексом країни, що спрямовані в основному на експлуатацію існуючого житлового фонду (рис.1)[1].

Більшість теплової енергії, що споживається існуючим житловим фондом, витрачається на опалення та гаряче водопостачання, так як останній сформований з житлових будинків, побудованих за проектами перших масових серій в період 1957-1970 рр. загальною площею більше 71 млн. м², які передбачали тільки жорстку економію будівельних матеріалів (метал, цемент, цеглина) і не передбачали мінімізацію енерговитрат в період їх експлуатації[2].

У структурі витрат енергії у таких житлових будинках найбільший обсяг припадає на опалення та вентиляцію – 72%, освітлення та роботу електроприладів – 7%, нагрів води – 13%, на інші побутові потреби – 8%.

Щоб краще уявити споживчий сектор зазначимо, що на території України площею в 603,7 км² проживає 46,12 млн. осіб, щільність населення складає 80 осіб на км² або 12,5 тис. м² на кожного мешканця.

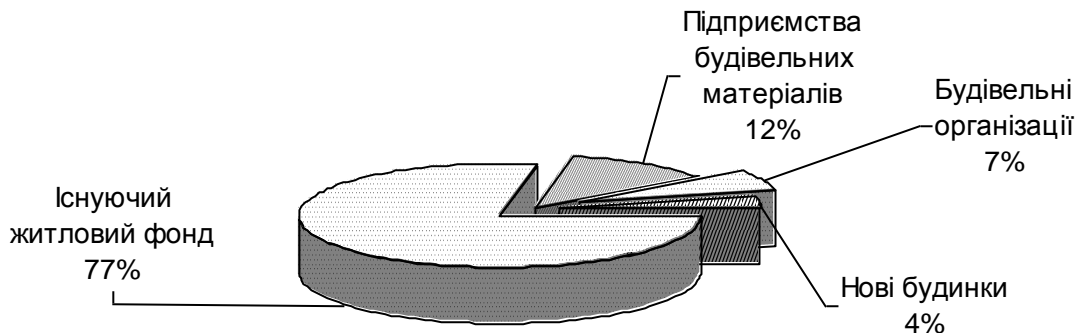

Рис. 1. Структура споживання теплової енергії житлово-будівельним комплексом України

При цьому в країні нараховується майже 20 млн. споживачів лише електричної енергії, з яких 90% припадає на побутовий сектор. В цілому на одного промислового споживача припадає 371 побутовий споживач електричної енергії та близько 7 представників бюджетних організацій та підприємництва[3,4].

Більшість експертів сьогодні прогнозують, що найближче десятиліття сприятиме розвитку та активній реалізації проектів з енергозбереження саме в житлово-комунальному господарстві та зниженню їх реалізації в промисловості. Неминучим є також процес підвищення рівня недовіри до існуючої моделі тепlopостачання та тарифної політики, а подальший ріст цін на природній газ призведе до системної кризи підприємств теплових мереж.

Найбільш ймовірно, що пік розвитку кризи припаде на 2012-2015 р.р, коли ціна 1 Гкал перевищить позначку 700-900 грн., а неплатежі населення та бюджету становитимуть більше 50%. Тому, неминучими є стрімкий розвиток переважно нового сегмента ринку модернізації систем тепlopостачання.

Деякі експерти притримуються думки щодо переважання частки ринку термомодернізації будівель та споруд (рис.2) над часткою ринку будівництва нових об'єктів, перш за все тому, що останній потребує значного обсягу імпорту новітніх матеріалів та сучасного будівельного обладнання.

Одна із моделей розвитку ринку енергозбереження в нашій країні орієнтувала більшість інвесторів, державних програм та стратегічних планів на рівні держави саме на промисловий сектор вітчизняної економіки, який на той час мав найбільший потенціал

енергозберігаючих проектів та заходів. Частку ж ринку енергозбереження в ЖКГ дещо недооцінювали, як і недооцінювали його потенціал та глобальний характер, що охопив сьогодні всю країну.

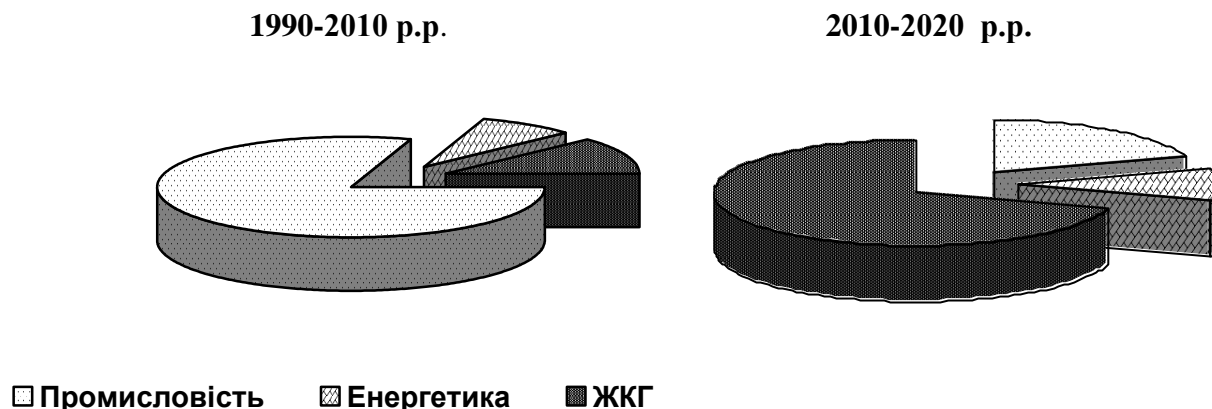

Рис. 2. Дві моделі розвитку ринку енергозбереження в Україні

Ринок термомодернізації в житловому фонді спроможний за переважно короткі терміни капіталізувати внутрішнє виробництво та знизити споживання природного газу на 15-20 млрд. м³. Самоокупність, інвестиційна привабливість та можливість активізувати внутрішній попит роблять цей ринок стратегічною основою розвитку енергозбереження в Україні[5,6].

Висновок

Ситуація, що склалася сьогодні у сфері ефективного та раціонального споживання енергетичних ресурсів привертає велику увагу вітчизняних науковців, державних діячів, підприємців та простого населення України. Це пов'язано в першу чергу з різким їх подорожчанням, неефективним та марнотратним використанням, значним дефіцитом та залежністю країни від одного постачальника паливно-енергетичних ресурсів.

Основним тягарем та найбільшим споживачем природного газу в нашій державі є житлово-комунальний сектор, що сьогодні характеризується морально зношеним обладнанням, неефективним управлінням, значними втратами тепла у мережах та безпосередньо з будинків, низькою якістю надання споживчих послуг.

Недалека масштабна криза вітчизняних систем тепlopостачання різко змінить бачення та відношення усього

суспільства до модернізації систем тепlopостачання населених пунктів та термомодернізації будівель та споруд.

Для раціонального використання матеріальних та енергетичних ресурсів та підвищення енергозбереження житлово-комунального сектора України необхідне відповідне економічне обґрунтування та розробка сучасної науково-нормативної бази проектування енергоефективних будинків та термомодернізації існуючого житлового фонду.

Список літератури

1. Саницький В.А., Позняк О.Р. Аналіз міжнародного та вітчизняного досвіду використання енергозберігаючих технологій в галузі будівництва. Агенція регіонального розвитку та європейської інтеграції. Львів 2008.// www.cstei.lviv.ua

2. Сердюк В.Р., Франишина С.Ю. Енергозбереження в будівництві – вимоги сьогодення//Вісник ВПІ. – 2009. – №4. – ст. 17-21.

3. Кірюшин В.М. Теплозабезпечення в п'ятиповерховому житловому фонді //Будівництво України. – 2007. – №2. – С.17-2

4. Смерека С.Б. Оцінка сучасного стану ЖКГ та обґрунтування можливості залучення та використання інвестиційних проектів у галузі// Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – №10(89). – С. 65-70.

5. Енергоефективність як ресурс інноваційного розвитку:Національна доповідь про стан та перспективи реалізації державної політики енергоефективності у 2008 році / С.Ф. Єрмолов, В.М. Геєць, Ю.П. Яценко. – Київ, НАЕР, 2009. – 93 с.

6. Указ Президента України від 28.07.2008 № 679/2008 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 травня 2008 року „Про стан реалізації державної політики щодо забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів"».